

Sygn. akt: I Ns 230/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Sarzyńska
-----------------	-------------------------

Protokolant:	starszy protokolant Barbara Kozieł
--------------	------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2016 r. w Świnoujściu

na rozprawie

sprawy z wniosku A. G.

z udziałem M. D., J. D.

o dział spadku po Z. D. (1) i podział majątku wspólnego

postanawia:

1. Ustalić, że w skład majątku wspólnego J. D. i Z. D. (1) wchodzi:

a) samochód osobowy marki M. (...) rok produkcji (...), o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 12.000zł (dwanaście tysięcy złotych),

b) środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. I Oddział w Ś. w kwocie 4.184,81zł (cztery tysiące sto osiemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt jeden groszy),

c) środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. w kwocie 63,64zł (sześćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt cztery grosze) i 15.178,17 USD (piętnaście tysięcy sto siedemdziesiąt osiem dolarów amerykańskich i siedemnaście centów),

d) ruchomości znajdujące się w lokalu mieszkalnym położonym w Ś. przy ul. (...) o wartości 5.600zł (pięć tysięcy sześćset złotych).

2. Ustalić, że w skład masy spadkowej po Z. D. (1) zmarłym w dniu (...) w S. wchodzi:

a) udział wynoszący 1/2 we współwłasności samochodu osobowego marki M. (...) rok produkcji (...), o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 6.000zł (sześć tysięcy złotych),

b) środki pieniężne zgromadzone w Banku (...) S.A. I Oddział w Ś. w kwocie 2.092,4zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt dwa złote czterdzieści groszy),

e) udział wynoszący 1/2 we współwłasności ruchomości znajdujących się w lokalu mieszkalnym położonym w Ś. przy ul. (...) o wartości 2.800zł (dwa tysiące osiemset złotych).

3. Dokonać podziału majątku wspólnego J. D. i Z. D. (1) opisanego w pkt 1 postanowienia oraz działu spadku po Z. D. (1) wymienionego w pkt 2 postanowienia w ten sposób, że wszystkie składniki majątku przyznać na wyłączną własność uczestniczce J. D..

4. Ustalić, że uczestniczka J. D. pokryła długi spadkowe po Z. D. (1) w wysokości 8.941,73zł (osiem tysięcy dziewięćset czterdzieści jeden złotych siedemdziesiąt trzy grosze)

5. Ustalić, że wnioskodawczyni A. G. pokryła długi spadkowe po Z. D. (1) w wysokości 1.540,44zł (tysiąc pięćset czterdzieści złotych czterdzieści cztery grosze).

6. Ustalić, że uczestniczka J. D. poniosła nakłady na majątek spadkowy w wysokości 1.041zł (tysiąc czterdzieści jeden złotych),

7. Oddalić w pozostałym zakresie wnioszek J. D. o ustalenie nakładów na majątek spadkowy.

8. Zasądzić od uczestniczki J. D. na rzecz wnioskodawczyni A. G. kwotę 816,68zł (osiemset szesnaście złotych sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem wyrównania wartości udziałów, płatną w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku przekroczenia terminu płatności.

9. Zasądzić od uczestniczki J. D. na rzecz uczestnika M. D. kwotę 303,2zł (trzysta trzy złote dwadzieścia groszy) tytułem wyrównania wartości udziałów, płatną w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku przekroczenia terminu płatności.

10. Zasądzić od uczestniczki J. D. na rzecz wnioskodawczyni A. G. kwotę 166,70zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

11. Zasądzić od uczestnika M. D. na rzecz wnioskodawczyni A. G. kwotę 166,70zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

12. Ustalić, że pozostałe koszty postępowania strony ponoszą we własnym zakresie.

Sygn. akt INs 230/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. G. (poprzednio D.) wnioskiem z dnia 4 marca 2014r. wniosła o ustalenie, że w skład masy spadkowej po Z. D. (1) wchodzi samochód osobowy marki M. (...), rok prod. (...) o nr rejestracyjnym (...), o wartości 12.000zł, środki pieniężne zdeponowane na rachunkach depozytowych w łącznej wysokości 49.782,96zł oraz ruchomości stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego w którym zamieszkiwał spadkodawca, o wartości 15.000zł.

Pismem z dnia 27 kwietnia 2015r. wnioskodawczyni sprecyzowała, iż środki pieniężne o których była mowa we wniosku to kwota 15.178,17 USD znajdująca się na rachunku bankowym w Banku (...) w W. oraz kwota 4.184,81zł w banku (...) S.A. Ruchomości znajdujące się w lokalu mieszkalnym, w którym zamieszkiwał spadkodawca to: telewizor, komputer, meble, pozostałe wyposażenie mieszkania, biżuteria złota, zegarek. Wnioskodawczyni wniosła ponadto o zasądzenie na jej rzecz od uczestniczki kwoty 513,48zł tytułem spłaconego przez wnioskodawczynię długu spadkodawcy, wynoszącego kwotę 1.540,44zł. W toku postępowania wnioskodawczyni proponując dokonanie działu spadku wniosła jednocześnie o dokonanie podziału majątku wspólnego małżonków D., przy założeniu że udział małżonków w tym majątku był równy.

Uczestniczka J. D. nie złożyła odpowiedzi na wniosek. Na rozprawie w dniu 8 lipca 2015r. uczestniczka oświadczyła, iż nie kwestionuje tego, że w skład masy spadkowej po Z. D. (1) wchodzi samochód osobowy marki M. (...) o wartości 12.000zł. Nie kwestionowała również tego, że na rachunku bankowym w banku (...) zgromadzone są środki w kwocie 4.184,18zł, które w połowie wchodzi w skład masy spadkowej. Nadto wskazała, iż środki zgromadzone w banku (...) nie wchodzi w skład masy spadkowej na podstawie art. 56 prawa bankowego, gdyż objęte są zapisem na wypadek śmierci. Co do zasady uczestniczka zakwestionowała wartość ruchomości znajdujących się w lokalu, w którym zamieszkiwała wraz ze spadkodawcą. Wniosła również o dokonane przez Sąd rozliczenia poczynionych przez nią nakładów na majątek spadkowy oraz uiszczonych przez nią długów spadkowych. Uczestniczka zakwestionowała żądanie przez wnioskodawczynię rozliczenia uiszczonych przez nią kwoty dochodzonej pozwem przez Bank (...) S.A. Wskazała, iż roszczenie to był przedawnione.

Uczestnik postępowania M. D. działając poprzez swojego pełnomocnika zgodził się z treścią wniosku.

W toku postępowania strony zgodnie ustaliły skład oraz wartość ruchomości znajdujących się w lokalu mieszkalnym położonym w Ś. przy ul. (...) na kwotę 5.600zł, których połowa wchodziła w skład masy spadkowej po Z. D. (1). Strony w zasadzie zgodnie przyjęły również, iż długiem spadkowym uiszczonym przez uczestniczkę J. D. była kwota 441,73 uiszczona przez nią tytułem pochówku i stypy a przekraczająca wysokość wypłaconego zasiłku pogrzebowego oraz kwota 8.500zł uiszczona przez uczestniczkę tytułem połowy wynagrodzenia za nagrobek, przeznaczony dla dwóch osób.

Pomiędzy stronami nie było sporu co do tego, iż w wyniku podziału majątku i działu spadku wszystkie składniki majątku przyspaść mają uczestniczce J. D. z obowiązkiem spłaty wnioskodawczyni oraz uczestnika M. D..

Sąd ustalił, co następuje:

Uczestniczka J. D. zawarła w dniu (...). związek małżeński z Z. D. (1). Z. D. (1) zmarł w dniu(...). Jego spadkobiercami zostali wnioskodawczyni będąca jego córką, uczestnik M. D. będący jego synem oraz uczestniczka J. D. będąca żoną spadkodawcy.

Dowód: bezsporne,

(...) znajdujący się w aktach (...)

postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia (...). znajdujące się

w aktach (...)

W czasie trwania związku małżeńskiego Z. D. (1) z J. D. małżonkowie nabyli do majątku wspólnego samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji (...), o nr rejestracyjnym (...), a także ruchomości stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego należącego do J. D., położonego w Ś. przy ul. (...). Małżonkowie D. posiadali rachunek bankowy w banku (...) S.A. I Oddział w Ś.. W chwili otwarcia spadku na rachunku tym zgromadzona była kwota 4.184,81zł. Posiadali także rachunek złotówkowy oraz walutowy w Banku (...) S.A., obecnie (...). Na rachunku złotówkowym w chwili otwarcia spadku zgromadzona była kwota 63,64zł a na walutowym kwota 15.178,17 USD. Środki te zostały objęte zapisem na wypadek śmierci, a beneficjentem tego zapisu była J. D..

Wartość samochodu marki M. (...), rok produkcji (...), o nr rejestracyjnym (...), ustalona przez strony wynosi 12.000zł, a wartość ruchomości należących do małżonków D. strony zgodnie ustaliły na kwotę 5.600zł.

Dowód: bezsporne,

zaświadczenie z dnia 05.02.2014r. k.3,

zaświadczenie z dnia 03.02.2014r. k.4,

zaświadczenie z dnia 29.07.2015r. k.71,

dowód rejestracyjny k.132-133

Małżonkowie J. i Z. D. (1) w równym stopniu, w miarę swoich możliwości, przyczyniali się do powstania majątku wspólnego.

Po śmierci Z. D. (1) cały majątek spadkowy znalazł się w posiadaniu uczestniczki J. D..

Uczestniczka J. D. poniosła wszystkie koszty związane z pochówkiem Z. D. (1) w kwocie 4.441,73zł, z czego kwota 4.000zł pochodziła z zasiłku pogrzebowego. W kosztach tych były koszty stypy w kwocie 1.200zł. Uczestniczka poniosła również koszty nagrobka w kwocie 17.000zł. Wykonany nagrobek przeznaczony jest dla dwóch osób.

Dowód: umowa zlecenie k.45,

faktura Vat k.46,

notatka k.47,

faktury Vat k.49-50,

protokół nr (...) k.51

faktury k.53-54

Uczestniczka od chwili śmierci spadkodawcy ponosiła koszty obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów związane z samochodem marki M. (...) w łącznej kwocie 2.080zł.

Dowód: polisy k.134-136

W chwili śmierci spadkodawcy na jego rachunku karty kredytowej w banku (...) (poprzednio Banku (...)) istniało zadłużenie w wysokości 1.532,81zł. Wierzyciel dochodził zapłaty powyższej kwoty w postępowaniu sądowym przed Sądem Rejonowy w Świnoujściu. W postępowaniu toczącym się pod sygn. akt (...) następnie (...) wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Pozwanymi w sprawie byli spadkobiercy Z. D. (1). Od przedmiotowego nakazu sprzeciw wnieśli wnioskodawczynie oraz uczestnicy. Wnioskodawczynie jednocześnie uściła dochodzoną pozwem kwotę 1.532,81zł, w wyniku czego powód cofnął powództwo, a w konsekwencji Sąd umorzył postępowanie. Uczestniczka J. D. we wniesionym sprzeciwie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem.

Dowód: dokumenty znajdujące się w aktach (...)

Uczestniczka J. D. uściła w dniu 8 lutego 2013r. kwotę 99,99zł na rzecz (...) S.A.

Dowód: potwierdzenie przelewu k.137

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się uzasadniony co do zasady.

Zgodnie z treścią art. 689 kpc jeżeli cały majątek spadkowy lub poszczególne rzeczy wchodzące w jego skład stanowią współwłasność z innego tytułu niż dziedziczenie, dział spadku i zniesienie współwłasności mogą być połączone w jednym postępowaniu. W niniejszym stanie faktycznym majątek spadkowy stanowił przedmiot wspólności majątkowej małżeńskiej J. (...). Stąd też, uzasadnione a wręcz konieczne było jednoczesne dokonanie podziału majątku wspólnego. (por uchwała SN z dnia 02.03.1972, sygn. akt III CZP 100/71, OSNC 1972/7-8/129). Wnioskodawczynie wprawdzie nie wyraziła wprost żądania dokonania podziału majątku, dokonując jednak rozliczeń przyjmowała, iż w

skład majątku wspólnego po Z. D. (1) wchodzi połowa wartości majątku małżonków istniejącego w chwili śmierci spadkodawcy, druga połowa należy zaś do J. D..

Stosownie do art. 210 kc każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności.

Zgodnie z art. 31 § 1 kro z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Stosownie do treści art. 35 kro w czasie trwania wspólności ustawowej żaden z małżonków nie może żądać podziału majątku wspólnego. In contrario z tego przepisu wynika, iż warunkiem uwzględnienia wniosku o podział małżeńskiego majątku wspólnego jest ustanie wspólności ustawowej. W niniejszej sprawie ten warunek został spełniony. Wspólność majątkowa pomiędzy stronami ustała bowiem w wyniku śmierci Z. D. (1) w dniu(...). Ze względu na to, iż przed wniesieniem wniosku o dział spadku po Z. D. (1) nie było dokonanego podziału majątku wspólnego, Sąd objął jednym postępowaniem podział majątku wspólnego małżonków D., dział spadku po Z. D. (1) i zniesienie współwłasności.

Zgodnie z art. 46 kro w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Art. 684 kpc, który ma zastosowanie w sprawie o podział majątku wspólnego, stanowi, iż skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd. W pierwszej kolejności Sąd w niniejszym postępowaniu badał więc to jakie składniki majątkowe wchodziły w skład majątku wspólnego stron a następnie ustalił wartość tych składników.

Skład majątku wspólnego małżonków D. był w zasadzie bezsporny. Do majątku tego wchodził: samochód osobowy marki M. (...), rok produkcji (...), ruchomości znajdujące się w lokalu mieszkalnym położony w Ś. przy ul. (...). Małżonkowie D. posiadali także rachunek bankowy w banku (...), na którym w dniu ustania wspólności majątkowej małżeńskiej zgromadzona była kwota 4.184,81zł. Posiadali również rachunek w banku (...) (poprzednio Bank (...)), na którym w dniu ustania wspólności majątkowej małżeńskiej zgromadzona była kwota 63,64zł oraz 15.178,17 USD.

W sprawie bezsporna była wartość składników majątku wspólnego. Strony zgodnie ustaliły wartość samochodu na kwotę 12.000zł oraz wartość ruchomości znajdujących się w mieszkaniu uczestniczki J. D. i stanowiących jego wyposażenie, na kwotę 5.600zł.

Powyższe doprowadziło do ustalenia składników majątku wspólnego małżonków J. (...) oraz ich wartości. Konsekwencją powyższych okoliczności było ustalenie masy spadkowej po Z. D. (1), czego Sąd dokonał w pkt 4. sentencji postanowienia. Sąd przyjął zgodnie z art. 43 §1 krio, iż udziały małżonków D. w majątku wspólnym były równe. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazywał aby któryś z małżonków w większym stopniu przyczynił się do pomnażania tego majątku, lub też aby którykolwiek z małżonków marnotrawił ten majątek. Wskazać tu należy, iż w skład majątku wspólnego małżonków wchodziły również środki zgromadzone na rachunku w banku (...) poprzednio Bank (...), w wysokości 63,64zł i 15.15.178,17 USD. Środki te jednak nie wchodziły w skład masy spadkowej na podstawie art. 56 ustawy prawo bankowe. Stosownie do treści ustępu 1 tego artykułu posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie – po swojej śmierci – wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci). Stosownie zaś do treści ustępu 5 kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku. Sąd orzekający prezentuje tu stanowisko, iż zapis art. 56 ust.1 i 4 ustawy prawo bankowe stanowią szczególnie sposób rozporządzenia majątkiem na wypadek śmierci przez spadkodawcę i nie można go traktować jako darowizny. W związku z tym, zdaniem Sądu, do wypłat z tytułu zapisu na wypadek śmierci nie można stosować art. 993 k.c. (o doliczaniu darowizn do schedy spadkowej), art. 994 k.c. (o zaliczeniu darowizny na zachówek), art. 1000 k.c. (o odpowiedzialności obdarowanego wobec uprawnionego do zachowku) oraz art. 1039 k.c. (o zaliczeniu darowizny na poczet schedy spadkowej).

Sposób podziału majątku oraz działu spadku był pomiędzy stronami bezsporny i Sąd uwzględnił w tym zakresie stanowisko stron, przyznając wszystkie składniki na własność uczestniczce J. D..

Stosownie do treści art. 922 §3 kc do długów spadkowych należą koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachówek oraz obowiązek wykonania zapisów zwykłych i poleceń, jak również inne obowiązki przewidziane w przepisach księgi niniejszej.

Sąd za uzasadnione uznał żądanie uczestniczki J. D. rozliczenia zapłaconych przez nią długów spadkowych związanych z pochówkiem spadkodawcy oraz postawieniem mu nagrobka. Sąd do długów spadkowych zaliczył kwotę 441,73zł jaka pozostała do uiszczenia w związku z pochówkiem i stypą po odliczeniu zasiłku pogrzebowego i jaka została uiszczona przez J. D.. Sąd uwzględnił również, zgodnie z ostatecznym stanowiskiem uczestniczki, połowę kosztu pomnika, który jest dwuosobowy, w wysokości 8.500zł. Łącznie wysokość długów spadkowych uiszczonych przez J. D. wynosi 8.941,73zł.

Sąd za dług spadkowy uznał również wpłatę przez wnioskodawczynię A. G. kwoty 1.540,44zł, uiszczoną przez nią tytułem spłaty zadłużenia na rachunku karty kredytowej spadkodawcy. Sąd nie podzielił tu poglądu uczestniczki, jakoby w związku z wniesieniem przez nią sprzeciwu od nakazu zapłaty w sprawie (...) i podniesieniem zarzutu przedawnienia, dług spadkowy nie istniał, a zatem jego uiszczenie przez wnioskodawczynię było nienależne. Podkreślić należy, iż nawet przedawnione roszczenie jest roszczeniem zasadnym a jedynie przekształca się w roszczenie naturalne. Ze względu na powyższe, zdaniem Sądu dokonana przez wnioskodawczynię spłata długu spadkowego po Z. D. (1) w kwocie 1.540,44zł podlegała rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

Biorąc pod uwagę fakt, iż strony nabyły spadek po Z. D. (1) w częściach równych, również w takim udziale obciążają ich długi spadkowe.

Uczestniczka J. D. podnosiła, iż poczyniła ze swego majątku odrębnego nakłady na majątek spadkowy z tytułu składek na ubezpieczenie OC samochodu marki M. (...) w kwocie 1.041zł. Sąd uwzględnił jako nakład na majątek spadkowy poniesiony przez uczestniczkę wydatki związane z ubezpieczeniem OC samochodu w latach (...), przy czym Sąd uwzględnił, co było również zgodne ze stanowiskiem uczestniczki, jako nakład połowę poniesionych na ten cel wydatków, tj. łącznie kwotę 1.041zł. Sąd uznał, iż wszystkie strony, jako współwłaściciele samochodu, były zobowiązane do jego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej i obowiązku tego, w ocenie Sądu, nie znosi fakt posiadania pojazdu wyłącznie przez uczestniczkę.

Sąd nie uwzględnił żądania uczestniczki rozliczenia jako nakładu na majątek spadkowy wpłaty kwoty 99,99zł na (...) S.A. Uczestniczka bowiem nie przedłożyła źródłowych dokumentów potwierdzających istnienia takiego zobowiązania spadkodawcy.

Sąd dokonując podziału majątku wspólnego i dokonując działu spadku ustalił wysokość spłaty, której uczestnika J. D. winna dokonać na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika M. D. tytułem wyrównania wartości udziałów. Sąd w pkt 8 sentencji zasądził od J. D. na rzecz A. D. kwotę 816,68zł a na rzecz uczestnika M. D. kwotę 303,2zł, płatne w terminie miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku przekroczenia terminu płatności. Kwotę spłaty Sąd ustalił biorąc pod uwagę wartość składników masy spadkowej oraz rozliczył w częściach równych długi spadkowe pokryte przez wnioskodawczynię i uczestniczkę a także nakłady poczynione przez uczestniczkę ze swojego majątku na majątek spadkowy.

Termin spłaty zasądzonej kwoty Sąd ustalił na miesiąc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Sąd wziął tu pod uwagę fakt, iż kwoty zasądzone od uczestniczki są stosunkowo niewielkie i ich spłata w okresie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia będzie realnie możliwa. Sąd wziął tu także pod uwagę fakt możliwości skorzystania ze środków należnych uczestniczce na podstawie zapisu na wypadek śmierci uczynionego przez spadkodawcę.

Sąd nie dokonał rozliczeń długu spadkowego uiszczanego przez wnioskodawczynię pomiędzy nią a uczestnikiem M. D., bowiem wnioskodawczyni oświadczyła iż dokonała już takiego rozliczenia i uczestnik należną kwotę jej uiścił.

Sąd dokonał ustaleń na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dokumentów dołączonych do akt, w tym znajdujących się w aktach (...) (...), których prawdziwości nikt nie kwestionował i które nie budziły także zastrzeżeń Sądu. Za wiarygodne choć nacechowane subiektywną oceną faktów i okoliczności, Sąd uznał wyjaśnienia stron.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 kpc i uznał, iż opłatę sądową wszystkie strony winny ponieść w częściach równych bowiem w równym stopniu były zainteresowane rozstrzygnięciem sprawy. Konsekwencją powyższego jest zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawczyni kwot po 166,7zł